

W.G. van de Hulst

W. G. VAN DE HULST

Gedroogde appeltjes

Met tekeningen van W. G. van de Hulst Jr.

ZESDE DRUK

CalLENBACH

© 1994 Uitgeverij G.F. Callenbach bv – Nijkerk

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 90 266 0385 1

Grootmoe, ja? ... Måg het? ... Ja?
Grootmoe lachte stilletjes; grootmoe maakte een knipoogje. Ze zei, héél zacht: Ja, kom maar; kom dan maar gauw. Hij ziet het niet.
En Miep klom haastig op grootmoe's schoot. Ze knuffelde zich tegen grootmoe aan; haar hoofdje veilig tegen grootmoe's schouder; haar blote voetjes veilig samen in grootmoe's hand ... En grootmoe's jak had glazen knoopjes.

Zo'n grote meid! Op grootmoe's schoot. Ze was al bijna zeven jaar ...

Maar — 't was zaterdagavond. En Miep was zo lekker gewassen en verschoond; — en Miep had zo'n mooie, schone nachtpon aan; — en haar voetjes waren zo prachtig schoon; en ze rook nog helemaal naar de zeep ... En ze mocht nog een poosje opblijven ook; en morgen, morgen was 't zondag; — en alles was zo ... zo lekker.

Maar nu was grootmoe gekomen; — dät was het *allermooiste*.

Grootmoe was gekomen, toen Miep nog in de kuip zat; toen moes haar afpoedelde en dikke vlokken schuim op het water dreven . . .

Maar Miep had niets gevraagd; — nõg niet.

Waaròm niet?

Kleine Kees mocht het niet horen.

Kleine Kees moest ook nog in de kuip; maar als hij hoorde van grootmoe's *schoot*, wilde *hij óók* op dat fijne plekje zitten; — o, vást! . . . En *twee* kindertjes op grootmoe's *schoot*? Nee, dät kon niet. Zo'n oud mens! . . .

Kleine Kees heeft niets gemerkt.

Hij zit in de kuip en slaat met armen en benen; hij maakt wilde, woeste golven met dikke schuimkoppen erop. Hij schréuwt van de pret, tèt . . . tot er zo'n wilde, witte schuimkop hem net in zijn *open* mondje spat . . . Bah!

Aan 't fijne plekje op grootmoe's *schoot* denkt hij niet.

*

Grootmoe!

Ja, kind.

Grootmoe, gaat u nou ook een verhaaltje vertellen, — ja, grootmoe?

Een verhaaltje vertellen? . . . Ik schrik ervan. Ik wéét geen verhaaltje . . . Vertel jij maar eens; ken je je *versje* voor morgen al, voor de zondagsschool? O ja, grootmoe; al lang. Zal ik het opzeggen voor u? En Miep begint. 't Gaat bèst; 't gaat heel langzaam; heel eerbiedig. Dat moet.

Grootmoe knikt ...
Goed! heel goed!
Twee regels vindt
grootmoe heel mooi:
*Jezus heeft mijn naam
ten leven
Opgeschreven ...*

Grootmoe knikt nog eens; maar ze kijkt ook een beetje verdrietig ... Waaróm? Opeens zegt ze: Ik wéét al een verhaaltje. Zal 'k dat vertellen?

Ja, ja, grootmoe; ...
já!

't Is heel lang geleden, hoor. 't Is van me zèlf, toen ik ook nog maar zo'n klein meisje was, net als jij ... Van *u zelf*? ... O, grootmoe, ja, ja! Dat is juist zo mooi; — van *u zelf*.

Ja, maar 't was toch eigenlijk helemaal niet mooi ... Grootmoe kijkt alwéér een beetje verdrietig. Dan zegt ze: Ik ging ook naar een zondagsschool, net als jij ...

Naar *onze* zondagsschool, grootmoe?

Nee, natuurlijk niet. Wij hadden niet zo'n *mooi*e zondagsschool als jij. 't Is zo lang, zo héél lang al geleden ...

Wel honderd jaar, grootmoe?

O, domme meid; — dat kan toch niet. *Honderd* jaar geleden, toen wàs grootmoe nog niet op de wereld.

O, nee . . . Maar — waar was uw zondagsschool dan, grootmoe?

Mijn zondagsschool? . . . O, ik moet er nu een beetje om lachen; maar — ik heb toch zoveel van mijn oude, mijn *rare* zondagsschool gehouden . . .

Mijn zondagsschool was in — je raadt het nooit — was in een *pakhuis*, achter een winkel . . . En ik zat op zo'n rare bank: twee tonnetjes met een plank erover . . . En 't rook in onze zondagsschool zo lekker naar koffie en thee, en naar meel, en naar zeep, en ook naar . . . *gedroogde appeltjes*; — alles door elkaar. En onze meester was een heel oude man. Hij heette Lisman; en hij had twee kleine baardjes, aan elke wang één; hij had mooi, wit haar; net zilver; en zijn ogen keken altijd vriendelijk . . . Neen, toch niet *altijd* . . .

Waarom niet, grootmoe?

Luister maar . . . Hij was de baas van de winkel; en elke zaterdagavond ging hij naar zijn pakhuis, om de tonnen en de kisten en de zakken aan de kant te schuiven . . . Ja, die ene ton ook . . .

Welke ton, grootmoe?

Stil nou! . . . En dan werd de stenen vloer geschrobd, en met zand bestrooid in mooie figuren; — en dan kwamen de tonnetjes en de planken, en dan was de zondagsschool klaar . . . Neen, nòg niet. Er stond ook een grote kist met een Bijbel erop, en nòg een ander groot, oud boek; een boek uit de winkel. Er stonden allemaal rekeningen in dat boek geschreven; maar *achterin* waren nog mooie, witte bladen. Daar stonden onze namen op. Op elk blad één naam . . . O, en weet je wat zo *aardig* was? . . .

Ik was nog maar een heel klein meisje, toen ik voor

het eerst meeging naar de zondagsschool. Ik was pas zes jaar; maar grote Geurt van de smid en Lena van de wasvrouw zouden goed op mij passen. Ik mocht tussen hen in zitten. En de plank zwiebelde zo lekker . . . Maar toen de zondagsschool uitging, moest *ik* nog blijven.

Waarom, grootmoe? Was u stout geweest?

Neen, hoor . . . Ik mocht bij Lisman op zijn knie komen zitten. Toen nam hij het grote, oude boek met de mooie, witte bladen; en toen zei hij: Kijk, nou komt *jouw* naam ook in het boek.

Hij schreef grote, dikke letters, met krullen . . . ik keek. Die naam — dat was *ik*. Ik kon nog helemaal niet lezen, maar ik vond het toch *prachtig*, dat ik ook in dat oude, deftige boek stond opgeschreven.

Hij drukte mij tegen zich aan, en zijn vriendelijke ogen werden nog vriendelijker.

Hij zei: Mooi, hè? Jouw naam in het boek!

Ik knikte.

En zul je nu altijd in mijn boek *blijven* staan?

Ik knikte.

Ja, ja, — maar *boze* kinders scheur ik wèg uit mijn boek . . . Dat moet.

Ik knikte.

Toen zei hij: Hoor eens, lieve kind, ik weet van een boek, dat nog duizend-, *duizend*maal mooier is dan het mijne. Dat is het heilig boek van God. Dat wordt bewaard in de hemel.

Wij hebben een mooi versje gezongen:

*Jezus heeft mijn naam ten leven
Ogeschreven . . .*

O, mijn lieve kind, als dát waar is, — als de *Here Jezus* je naam heeft geschreven in *Zijn* boek — dat is het heerlijkste, het allerheerlijkste, wat er gebeuren kan . . . Dan zul je voor altijd gelukkig zijn.

Opeens rommelde er iets achter de tonnen, die bij de deur stonden. Lisman liet mij van zijn knie glijden. Hij ging kijken; maar hij zag *niets* achter die tonnen . . . Ik holde naar buiten.

Grote Geurt wachtte op mij. Lena ook. En we gingen samen naar huis.

Toen zei Geurt opeens: Hier, *die* mag jij! . . . Hij stopte mij twee gedroogde appeltjes in mijn hand. Lekker was dat!

Kleine Kees in de kuip was klaar.

Kleine Kees hoorde van *appeltjes* . . .

Ikke ook, ikke . . .! riep hij; maar moes hield hem stevig vast.

Eerst je hansop aan, kleine bengel.

Miep vroeg: En tóén, grootmoe? Grootmoe, en toen? . . . Is het verhaaltje nou uit, grootmoe?

O, neen . . . Nog lang niet.

Op onze zondagsschool waren ook *ondeugende* kinders. Daar was *ik óók* bij . . .

U, grootmoe? . . . *U*? Hoe kan dat?

Ja, mijn kind, dat kon best . . . Hoor maar!

Eens op een keer zei Geurt: Ik weet wat. En hij *fluisterde*. Ik weet een mooi plekje voor jou. Jij bent zo klein, jij kunt er best in . . .

Ik vroeg: *Wáár* in? *Wáár* moet ik in?

Geurt zei: Stil, niks zeggen, hoor . . . En toen de zondagsschool uitging, duwde hij mij achter een grote ton, dicht bij de deur . . . *Hij* bleef vóór de ton staan, zijn handen — open — op zijn rug.

Ik zat in het kleine, donkere hoekje. Niemand kon mij zien. Lisman ook niet. Hij keek niet eens. Hij schreef twee nieuwe kinderen in zijn boek.

Toen fluisterde Geurt: Appeltjes! appeltjes! . . . Pak ze dan! Onder aan de ton is een plankje los. Toe dan! Gauw dan! Geef ze maar aan mij! — hier, in mijn hand . . .

O, grootmoe; maar dat mòcht toch niet . . .

Neen, dat mòcht niet; maar ik deed het tòch . . . Ik pakte een handjevol appeltjes weg, en gaf ze aan Geurt. En nòg een handjevol; en alwéér een . . .

Nòg meer! . . . nòg meer! fluisterde Geurt.

Ik deed het.

Stop je *eigen* zak ook maar vol, zei hij.

Ik deed het.

Toen, opeens, riep hij: Gauw, gauw, . . . kom eruit: hij *kijkt* . . .

Ik wrong mij, heel haastig, door het nauwe kiertje

heen tussen de ton en de muur . . . Er rolden allemaal appeltjes uit mijn zak, — op de vloer, op de drempel, op de straat . . . Ik vloog Geurt achterna. Lena was al weg.

O, grootmoe . . . en toen? Toen heeft Lisman het gezien, hè, grootmoe?

Ja! — stil maar; luister maar! . . . Wat hebben we gesmuld onderweg, Geurt en ik; — wat hebben we *heerlijk* gesmuld. Die gedroogde appeltjes waren zo lekker. En we knabbelden, knabbelden maar, tot ze allemaal óp waren.

Maar o, we waren zo *dom!* . . . Wat waren we *dom!*

*

Kleine Kees zat ook te luisteren. Op de grond; — naast grootmoe's knie. Hij dacht helemaal niet aan het mooie plekje op grootmoe's schoot. Hij dacht alleen aan die lekkere appeltjes; — en zijn mondje mummelde. 't Was net, of hij die lekkere appeltjes *proefde*.

Grootmoe vertelde maar.

O, zo *dom!* . . . Die appeltjes waren *gedroogd*. Ze waren klein geworden en in elkaar gekrompen. Maar — daar van *binnen*, in mijn maag, werden ze weer vochtig; — en groot en dik en rond. Ze gingen *zwellen*. Dat doen gedroogde appeltjes óók, als moeder ze in een pan met water zet . . . O, en ik had er zoveel, zo héél veel gegeten. Ze drongen en wrongen daar van binnen tegen elkaar op . . . Ik kreeg zo'n pijn . . .

Kleine Kees luisterde met bange ogen. Hij kreeg

dikke rimpels boven zijn neus; hij hield met bei zijn handen zijn buikje vast.

Ja, zei grootmoe, en toen ik thuiskwam, lustte ik geen eten. O, ik was zo ziek, zo *benauwd* . . .

Moeder bracht me naar bed; maar dat hielp ook al niet.

Toen heb ik haar alles verteld; — dat hielp wel een beetje.

Moeder was erg boos op mij. Ik moest een lelijk drankje slikken. De gordijnen gingen dicht. En moeder liet mij *alleen* . . . En daar van binnen wrongen en drongen de appeltjes, die al maar groter werden . . .

Die middag kwam Lisman bij ons thuis. Ik hoorde hem praten met vader in de gang . . .

O, grootmoe, — en tóén?

Ik was zo bang, zo bang . . . Ik kroop diep weg onder de dekens; ik lag heel stil; maar die appeltjes! die appeltjes! . . . Ze deden zo'n pijn.

Gelukkig, Lisman kwam *niet* in mijn kamertje.

Maar 't werd zo donker al. En ik was zo alleen. En ik durfde niet roepen.

En toen, — ja, toen werd alles zo ráár.

Toen zat ik opeens wéér in de zondagsschool, wéér achter die ene ton met het losse plankje. En ik keek heel bang om het hoekje . . . *Kinderen* waren er niet, maar Lisman zat naast de grote kist met de Bijbel erop . . . O, en toen zag ik, dat hij het oude, deftige boek-met-de-namen opendeed, en het blad zocht, waarop *mijn* naam stond geschreven . . . Hij keek heel boos naar dat blad; en met een ruk scheurde hij het wèg uit het boek.

Nee! néé! . . . riep ik.

Tóén, — toen schrok ik wakker. Ik had geslapen en gedroomd . . .

Gelukkig! Ik had *gedroomd*. En mijn naam was *niet* weggescheurd.

Máár . . .

O, mijn lieve kind, — ik werd zo verdrietig . . . Ik wist nog wel, wat Lisman gezegd had, toen ik op zijn knie zat, die eerste keer. Hij had gezegd: Ik weet van een boek, dat nog duizend-, *duizend*maal mooier is dan het mijne. Dat is het heilig boek van God.

Dat wordt bewaard in de hemel . . .

En in mijn donker kamertje, zo ziek en zo bang, en zo héél alleen, dacht ik: Mijn naam staat niet geschreven in dat boek van God . . . Neen, dat *kàn* niet. Dat is mijn eigen schuld. Ik mócht geen appeltjes stelen, en ik deed het tòch . . .

Moeder! . . . moeder! riep ik schreiend.

Moeder hoorde het niet.

O, ik snikte van verdriet. Ik wilde wel bidden; maar

ik wist niet, wat ik bidden moest. Ik dèrfde niet bidden.

*

En de vòlgende zondag . . .

O, grootmoe, . . . dèrfde u wel naar de zondagschool?

Ik moest van moeder . . . O, ik heb zo stilletjes gezeten op mijn plank; — in elkaar gedoken achter de rug van een groot meisje; ik dèrfde Lisman niet aankijken . . . Geurt wàs er niet; Geurt was ziek.

Toen de zondagsschool uitging, zei Lisman opeens tegen mij: Jij moet even wachten.

O, grootmoe, . . . was hij èrg boos op u?

Tóén, — toen heeft die goede man mij toch weer op zijn knie gezet, zijn arm om mij heen, net als eerst.

Hij zei: Jij bent een ondeugend kind geweest.

Ik knikte.

Wil je tòch in mijn boek blijven staan?

Ik knikte; — ja, ja . . . Er kwamen dikke tranen in mijn ogen.

Toen vouwde hij zijn handen samen op de kist; — vlak bij de Bijbel; vlak bij het oude, deftige boek . . .

Ik moest mijn kleine handen leggen in zijn grote handen.

Toen heeft hij gebeden, met heel zachte stem.

Hij heeft gevraagd, of de Here Jezus mij mijn zonden vergeven wilde. Ook de zonden van de andere kinderen. Ook de zonden van Lisman zèlf . . . Hij heeft gevraagd, of wij allen tòch eenmaal geschreven mochten staan in het heilig boek van God.

O, mijn lieve kind! . . . Dat *bidden* heb ik nooit vergeten.

Lisman is nu al heel lang dood.
Ik ben een oude vrouw geworden.
Het oude, deftige boek-met-de-namen is wèg . . . Maar
— het heilig boek van God is eeuwig.
Lisman is nu in de hemel, bij God.
En grootmoeder wéét, dat ook *haar* naam geschre-
ven staat in het heilig boek. Grootmoeder wéét, dat de
Here Jezus haar liefheeft, en haar al haar kwaad, van
haar hele lange leven hééft vergeven . . .

*

Kleine Kees was in slaap gevallen tegen grootmoe's
knie. Het verhaaltje was zo làng, en *hij* was nog zo
klein. Hij kon het tòch niet goed begrijpen . . . Moes
pakte hem voorzichtig op, bracht hem in zijn bedje.
Miep zat maar heel stil op grootmoe's knie. Ze zei
niets.

Toen zei grootmoe: Miep, jij hebt een veel mooier
zondagsschool dan ik; — met èchte banken, en
echte boeken, en èchte juffrouwen . . . Misschien
staat jouw naam op een èchte namenlijst geschre-
ven, en niet in zo'n raar, deftig boek als het mijne,
— op elk blad één naam . . .

Toen ik een klein meisje was, waren er nog niet veel
zondagsscholen. Nu zijn er *honderden*, — overal.
En 't is toch altijd . . . *hetzelfde*.

Al die lange jaren hebben grote mensen aan kin-
deren in de zondagsschool van de Here Jezus ver-
teld; altijd . . . *hetzelfde*.

En de Here Jezus, die àlles weet, kijkt niet, of de
zondagsschool mooi is en groot; — en Hij kijkt niet,
of het boek, waarin de namen van de kinderen staan

opgeschreven, deftig is of niet. Hij ziet naar het *hart* van de kinderen. Als zij in Hem geloven, wil Hij hun al hun kwaad vergeven. Hij wil ook *hun* namen schrijven in het heilig boek van God.

Nu is 't verhaaltje uit, Miep . . . Nu weet je wel, waarom ik jouw versje voor morgen:

*Jezus heeft mijn naam ten leven
Opgeschreven . . .*

zo mooi vond; — nu weet je ook, waarom ik een beetje verdrietig keek. Ik dacht aan de gedroogde appeltjes . . .

Mies knikte; — ze was heel stil.

*

In bed, heel alleen, heeft Miep liggen denken aan het heilig boek, dat in de hemel wordt bewaard . . . Toen heeft ze haar handen gevouwen, haar ogen gesloten; maar — wat zij in haar gebedje gevraagd heeft, dat weet niemand.

Niemand kon het horen, dan God alleen.

W.G. van de Hulst

Gedroogde appeltjes

Grootmoe vertelt haar kleinkinderen een verhaal uit de tijd dat zij zelf nog op de zondagsschool ging. Een beetje verdrietig maar met een prachtig einde.

J. en M. 6-8 j.

ISBN 90-266-0385-1

9 789026 603853

Uitgeverij Callenbach